

ทฤษฎีอรรถศาสตร์ของ วอลเลซ แอล เชฟ
และการแบ่งประเภทของกริยาในภาษาไทยตามทฤษฎีนี้

2.1 ทฤษฎีอรรถศาสตร์ ของ วอลเลซ แอล เชฟ

เชฟเป็นนักภาษาศาสตร์ชาวอเมริกัน ซึ่งสนใจศึกษาภาษาในคำนี้เกี่ยวกับ
ความหมาย ทฤษฎีของเชฟวิเคราะห์ภาษาโดยพิจารณาจากโครงสร้างความหมายของ
ประโยค ความหมายในที่นี้ได้แก่ความหมายที่มีอยู่ในความรู้และความรู้สึกนึกคิดของคน
และความหมายนี้จะถ่ายทอดออกมาให้เข้าใจกันได้ระหว่างบุคคล จะต้องผ่านกระบวนการ
ทางความหมายหลายอย่าง เช่น การจัดลำดับหน่วยความหมาย การแสดงความหมาย
ต่าง ๆ ในความนึกคิดเป็นสัญลักษณ์ การถ่ายทอดสัญลักษณ์ออกมาในรูปโครงสร้างเสียง
จนกระทั่ง เป็นสิ่งที่ผู้ฟังได้ยิน¹

เชฟศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกริยากับนามที่ปรากฏร่วมกัน
และกล่าวว่าในประโยคหนึ่ง ๆ นั้น กริยาเป็นส่วนสำคัญที่สุด นอกจากกริยาในประโยค
อาจจะมีนามปรากฏรวมควยอย่างน้อยหนึ่งหน่วย นามที่ปรากฏนั้นจะมีความสัมพันธ์ทาง
ความหมายกับกริยา เชฟถือว่าความนึกคิดของคนจะแบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ คือ กริยา
และนาม กริยาจะเกี่ยวกับสภาพและเหตุการณ์ ส่วนนามจะเกี่ยวกับสิ่งของ ทั้งที่เป็นรูป
ธรรมและนามธรรม ดังที่เชฟกล่าวไว้

¹ดูรายละเอียดเรื่องโครงสร้างความหมายของประโยค ใน เชฟ, เรื่อง
เดียวกัน, หน้า 7 - 12.

...the total human conceptual universe is dichotomized initially into two major areas. One, the area of the verb, embraces states (conditions, qualities) and events : the other, the area of the noun, embraces "things" (both physical object and reified abstractions). Of these two, the verb will be assumed to be central and the noun peripheral...¹

ในการศึกษาโครงสร้างความหมายของประโยคสามัญนั้น สิ่งที่เข้ามาจับพาท
เกี่ยวของควย คือ

ก. อรรถลักษณะประจำ (อจ) หมายถึงความหมายที่มีอยู่กับหน่วยความหมาย
มาแต่ดั้งเดิม แแบ่งออกเป็น

1) อรรถลักษณะประจำของกริยา หมายถึงความหมายที่มีประจำอยู่กับ
กริยามาแต่ดั้งเดิม เช่น แสดงสภาพ แสดงการเปลี่ยนแปลง และแสดงอาการ เป็นต้น²

2) อรรถลักษณะประจำของนาม หมายถึง ความหมายที่มีอยู่กับนามนั้น ๆ
มาแต่ดั้งเดิม เช่น น้บได้ เป็นสิ่งมีชีวิต และเป็นมนุษย์ เป็นต้น³

ข. อรรถลักษณะในปริบท (อป) หมายถึงความหมายที่มีขึ้นตามความที่แวดล้อม
ซึ่งได้แก่ความหมายที่เกิดขึ้นร่วมกับอรรถลักษณะประจำ เมื่อกริยาหรือนามนั้น ๆ ไปปรากฏ
อยู่ในประโยค หรือในข้อความต่าง ๆ แแบ่งออกเป็น

1) อรรถลักษณะในปริบทของกริยา หมายถึงความหมายของกริยา
เมื่อไปปรากฏอยู่ในประโยคหรือในข้อความต่าง ๆ อรรถลักษณะในปริบทของกริยาจะเกี่ยว

¹เซฟ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 96.

²ดูรายละเอียดเกี่ยวกับอรรถลักษณะประจำของกริยา ใน เซฟ, เรื่องเดียวกัน,
หน้า 98 - 102.

³ดูรายละเอียดเกี่ยวกับอรรถลักษณะประจำของนามใน เซฟ, เรื่องเดียวกัน
หน้า 108 - 118.

ของกับ กาลและมาลา เป็นต้น¹

2) อรรถลักษณะในบริบทของนาม หมายถึงความหมายของนาม เมื่อไปปรากฏอยู่ในประโยคหรือในข้อความต่าง ๆ อรรถลักษณะในบริบทของนาม จะเกี่ยวข้องกับพจน์ เป็นต้น²

ค. หน่วยความหมาย (นค) หมายถึงหน่วยความหมายของนามแต่ละนามหรือกริยาแต่ละกริยา ได้แก่หน่วยความหมายกริยา (นคก) หรือในวิทยานิพนธ์นี้จะเรียกว่าหน่วยกริยา และหน่วยความหมายนาม (นคน) หรือในวิทยานิพนธ์นี้จะเรียกว่าหน่วยนาม

ง. หน่วยแปลงคำ (นป) หมายถึงหน่วยที่ช่วยแปลงชนิดของนามให้เป็นนามอีกชนิดหนึ่งหรือเป็นกริยา หรือแปลงกริยาให้เป็นกริยาอีกชนิดหนึ่งหรือเป็นนาม เช่นหน่วยแปลงกริยาแสดงสภาพให้เป็นกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง และหน่วยแปลงกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงให้เป็นกริยาแสดงสภาพ เป็นต้น

หน่วยแปลงกริยาแสดงสภาพให้เป็นกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง จะแปลงกริยาซึ่งมีอรรถลักษณะประจำเป็นกริยาแสดงสภาพให้กลายเป็นกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง เช่น ประตูเปิด และหน่วยแปลงกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงให้เป็นกริยาแสดงสภาพ จะแปลงกริยาซึ่งมีอรรถลักษณะประจำเป็นกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

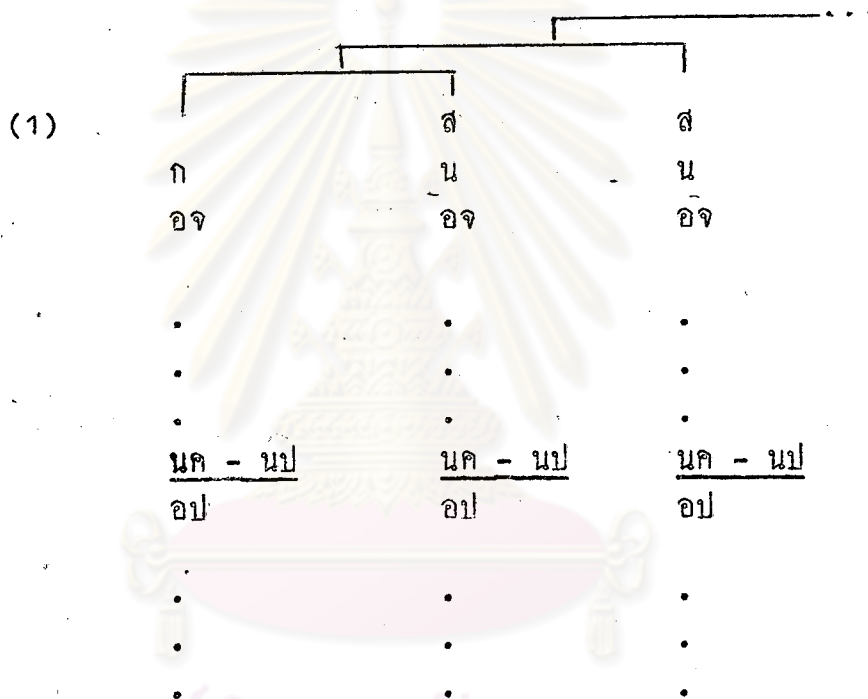
¹ดูรายละเอียดเกี่ยวกับอรรถลักษณะในบริบทของกริยา ในเซฟ, เรื่องเดียวกัน หน้า 167 - 184.

²ดูรายละเอียดเกี่ยวกับอรรถลักษณะในบริบทของนาม ในเซฟ, เรื่องเดียวกัน หน้า 185 - 209.

แปลง ใดกลายเป็นกริยาแสดงสภาพ เช่น จวนแตก เป็นต้น¹

จ. สัมพันธลักษณะของกริยากับนาม (ส) หมายถึงหน่วยที่แสดงความหมายสัมพันธ์ของนามกับกริยาที่ปรากฏร่วมกันในประโยค เช่น เป็นนามที่ทำกริยา และเป็นนามที่ทรง-รับกริยา เป็นต้น

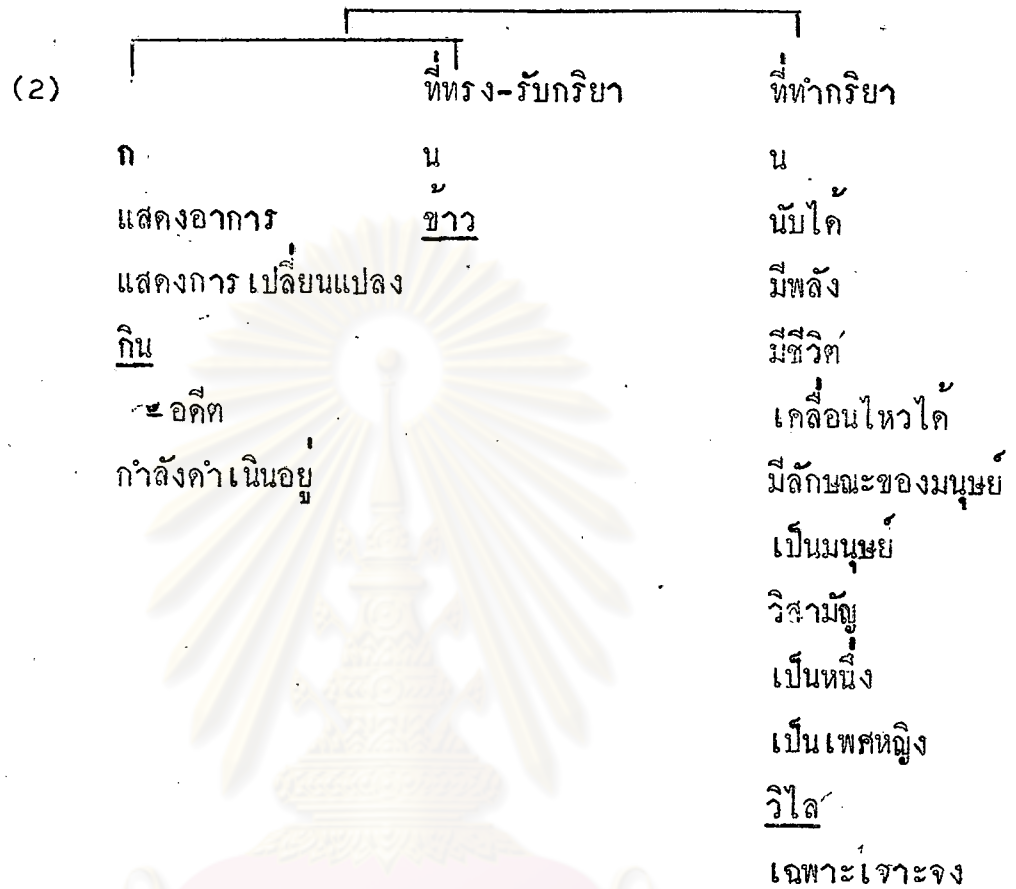
เซฟได้กำหนดแผนภูมิของโครงสร้างความหมายของประโยคสามัญไว้ดังนี้

แผนภูมินี้แสดงว่าโครงสร้างความหมายของประโยคสามัญ จะประกอบด้วยกริยา (ก) หนึ่งกริยา และนาม (น) อย่างน้อยหนึ่งนาม โดยที่นามนั้นจะมีสัมพันธลักษณะ (ส) กับกริยา และทั้งกริยาและนามจะมีอรรถลักษณะซึ่งใดแก่อรรถลักษณะประจำ (อจ) และอรรถลักษณะในบริบท (อป) และมีหน่วยความหมาย (นค) ของทั้งกริยาและนาม รวมทั้งอาจจะมีหน่วยแปลงคำ (นป) อยู่ด้วย

¹ดูรายละเอียดเรื่องหน่วยแปลงคำ ในเซฟ, เรื่องเดียวกัน หน้า

ตัวอย่างการวิเคราะห์ประโยคภาษาไทย โดยใช้แผนภูมิของเซฟ

ประโยคนี้ คือ

(3) วิไลกำลังกินข้าว

ประโยคนี้ประกอบด้วยกริยาหนึ่งกริยากับนามสองนาม กริยามี
 อรรถลักษณะประจำ คือ แสดงอาการและแสดงการเปลี่ยนแปลง และมีอรรถลักษณะ
 ในปริบท คือ ไม่เป็นอคติ และเหตุการณ์นั้นกำลังดำเนินอยู่ กริยานี้จะมีหน่วย
 ความหมายกริยา คือ กิน นามที่ปรากฏร่วมกับกริยานี้ มีสองนาม นามนามหนึ่ง
 มีความสัมพันธ์ทางความหมายกับกริยา ในฐานะที่เป็นนามที่ทรง-รับกริยา หน่วย
 ความหมายนามนี้ คือ ขาว นามอีกนามหนึ่งมีความสัมพันธ์ทางความหมายกับ
 กริยาในฐานะที่เป็นนามที่ทำกริยา หน่วยความหมายนามนี้ คือ วิไล

หน่วยความหมายนาม วิไล มีอรรถลักษณะประจำคือคนมีได้ มีพลัง มีชีวิต เคลื่อนไหวได้ มีลักษณะของมนุษย์ เป็นมนุษย์ วิสามัญ เป็นหนึ่ง และเป็นเพศหญิง และหน่วยความหมายนาม วิไล มีอรรถลักษณะในปริบท คือ เฉพาะเจาะจง

ในการกำหนดแผนภูมิโครงสร้าง ความหมายของประโยคนั้น เซฟ กล่าวว่าจะต้องมีเกณฑ์กำหนดทางความหมายหลายอย่าง เกณฑ์กำหนดทางความหมายจะเป็นสิ่งกำหนดเงื่อนไขของการ เกิดร่วมกันของหน่วยต่าง ๆ ในทาง ความหมาย เช่น

(4) ก \Rightarrow ข
 หมายความว่า เมื่อ ก. ปรากฏ ข. ก็จะปรากฏอยู่ด้วย
 จากตัวอย่างประโยค (3) ซึ่งมี (2) เป็นรูปแสดงโครงสร้างความหมายนั้น เกณฑ์กำหนดทางความหมายจะมีดังนี้

(5) ก \Rightarrow แสดงอาการ
 \Rightarrow แสดงการเปลี่ยนแปลง

แสดงอาการ \Rightarrow 006859
 แสดงการเปลี่ยนแปลง \Rightarrow กริยา

กริยา \Rightarrow ที่ทำกริยา
 แสดงอาการ \Rightarrow นาม

กริยา \Rightarrow ที่ทรง-รับกริยา
 แสดงการเปลี่ยนแปลง \Rightarrow นาม

วิไล \Rightarrow เป็นเพศหญิง

เป็นเพศหญิง \Rightarrow เป็นหนึ่ง

เป็นหนึ่ง \Rightarrow วิสามัญ

วิสามัญ \Rightarrow เป็นมนุษย์

เป็นมนุษย์ \Rightarrow มีลักษณะของมนุษย์

มีลักษณะของมนุษย์ \Rightarrow เคลื่อนไหวได้

เคลื่อนไหวได้	⇒	มีชีวิต
มีชีวิต	⇒	มีพลัง
มีพลัง	⇒	นับได้
นับได้	⇒	นาม

ใน (5) เกณฑ์กำหนดทางความหมาย มีดังนี้

หน่วยความหมายกริยา กิน เป็นสิ่งกำหนดว่า อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายกริยานี้ คือแสดงอาการและแสดงการเปลี่ยนแปลง

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมาย ซึ่งแสดงอาการและแสดงการเปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งกำหนดว่า หน่วยความหมายนี้จะต้องเป็นกริยา

กริยา ซึ่งมีอรรถลักษณะประจำว่าแสดงอาการ เป็นสิ่งกำหนดว่า จะต้องมีนามซึ่งมีสัมพันธลักษณะว่า ทำกริยามา สัมพันธทางความหมายด้วย

กริยาซึ่งมีอรรถลักษณะประจำว่าแสดงการเปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งกำหนดว่า จะต้องมีนามซึ่งมีสัมพันธลักษณะว่า ที่ทรง-รับกริยา มา สัมพันธทางความหมายด้วย

หน่วยความหมายนาม วิไล เป็นสิ่งกำหนดว่า อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามนี้ คือ เป็นเพศหญิง

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามว่าเป็นเพศหญิง เป็นสิ่งกำหนดอรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามนี้ คือ เป็นหนึ่ง

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามว่าเป็นหนึ่ง เป็นสิ่งกำหนดอรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามนี้ คือ วิสามัญ

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามว่าวิสามัญ เป็นสิ่งกำหนดอรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามนี้ คือ เป็นมนุษย์

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามว่าเป็นมนุษย์ เป็นสิ่งกำหนดอรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามนี้ คือ มีลักษณะของมนุษย์

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามว่าเป็นมนุษย์ เป็นสิ่งกำหนด
อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามนี้คือ เคลื่อนไหวได้

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามว่าเคลื่อนไหวได้ เป็นสิ่งกำหนด
อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามนี้ คือ มีชีวิต

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามว่ามีชีวิต เป็นสิ่งกำหนด
อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามนี้ คือมีพลัง

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามว่ามีพลัง เป็นสิ่งกำหนดอรรถลักษณะ
ประจำของหน่วยความหมายนามนี้ คือ นบีได้

อรรถลักษณะประจำของหน่วยความหมายนามว่านบีได้ เป็นสิ่งกำหนดว่า
หน่วยความหมายนี้ จะต้องเป็นนาม

กล่าวโดยสรุป ตามทฤษฎีทางความหมายของเซฟนั้น ทรัพยากรความหมาย
ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในเรื่องความรู้และความนึกคิดของบุคคล จะมีโครงสร้างของประโยคเช่นใน
แผนภูมิ (1) และเกณฑ์กำหนดทางความหมาย มีระบบการจัดเพื่อเสนอสาร ประกอบด้วย
หน่วยความหมายต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน

ในทฤษฎีทางความหมายของเซฟนั้น เซฟได้กล่าวถึงกระบวนการหลัง
กระบวนการทางความหมายไว้ควยว่าเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังโครงสร้างความหมาย
คือก่อนที่ความหมายจะได้รับสัญลักษณ์ และถูกแปร เป็นเสียงในการสื่อ

กระบวนการหลังกระบวนการทางความหมาย เป็นกระบวนการที่จะจัดรูปให้
ข้อความต่าง ๆ เกิดความกระตือรือร้นในการสื่อสาร ในกระบวนการนี้จึงมีการเรียบเรียง
หน่วยความหมายและมีการละเป็นต้น เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

การละความจะเกิดขึ้นในกระบวนการหลังกระบวนการทางความหมาย เซฟ
กล่าววว่า

...Extremely common are processes which delete semantic (and also some postsemantic) units; that there are many things present in a semantic structure which do not appear in surface representations. Some semantic units have no relevance at all outside of semantic structure; they are consistently deleted.¹

✓ นั่นคือ ในบทสนทนา ผู้พูดมักจะละทิ้งที่ตนคิดว่าผู้ฟังรู้อยู่แล้ว หรือสิ่งที่ผู้พูดคิดว่าไม่สำคัญ ในโครงสร้างความหมายจะมีหน่วยความหมายของข้อความที่ผู้พูดต้องการจะสื่อไปยังผู้ฟังอยู่ครบถ้วน แต่เมื่อผู้พูดกล่าวข้อความนั้นออกมา ผู้พูดจะเลือกกล่าวเฉพาะหน่วยความหมายที่ตนคิดว่าสำคัญและเป็นสิ่งที่ผู้ฟังควรรู้ หน่วยความหมายใดที่ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังรู้อยู่แล้วผู้พูดก็จะละหน่วยความหมายนั้นไป เมื่อข้อความนั้นสื่อไปยังผู้ฟัง บางส่วนของข้อความจึงไม่ปรากฏ ✓

กล่าวโดยสรุป กระบวนการหลังกระบวนการทางความหมายเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งที่ช่วยจัดรูปให้ข้อความต่าง ๆ เพื่อที่จะสื่อข้อความหรือสารซึ่งมีอยู่ในความนึกคิดของผู้พูดให้ผู้ฟังเข้าใจได้

2.2 การจำแนกประเภทของกริยาตามทฤษฎีนี้

เซฟแบ่งกริยาตามลักษณะเฉพาะทางความหมายออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ

คือ

- 2.2.1 กริยาแสดงสภาพ
- 2.2.2 กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง
- 2.2.3 กริยาแสดงอาการ
- 2.2.4 กริยาแสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลง
- 2.2.5 กริยาแสดงสภาวะรอบตัว ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 2 ชนิด คือ

¹เซฟ, เรื่องเดียวกัน หน้า 52.

2.2.5.1 กริยาแสดงสภาพของสภาวะรอบตัว

2.2.5.2 กริยาแสดงอาการของสภาวะรอบตัว

2.2.1 กริยาแสดงสภาพ หมายถึงกริยาที่แสดงสภาพของนามซึ่งเป็นนามที่
ทรง-รับกริยา¹

ตัวอย่าง กริยาแสดงสภาพในภาษาไทย เช่น

(6) ปลาสด

(7) รูปสวย

กริยา "สด" ในตัวอย่าง (6) จะแสดงสภาพของนามที่ทรง-รับกริยา คือ
"ปลา"

กริยา "สวย" ในตัวอย่าง(7) จะแสดงสภาพของนามที่ทรง-รับกริยา คือ
"รูป"

¹นามชนิดนี้ไ้แก่นามซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ ซึ่งจะสัมพันธ์กับกริยา
3 ชนิดคือ กริยาแสดงสภาพ กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง และกริยาทั้งอาการและการ
เปลี่ยนแปลง ถ้าสัมพันธ์กับกริยาแสดงสภาพและกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง จะเป็นนาม
ที่ทรงกริยา ถ้าสัมพันธ์กับกริยาที่แสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลง จะเป็นนามที่รับ
กริยา เช่น

ก. คินดี

ข. คาวตก

ค. แม่มดกลัว

"คิน" ในตัวอย่างข้อ ก. เป็นนามที่ทรงกริยาซึ่งสัมพันธ์กับกริยาแสดงสภาพ
คือ "ดี"

"คาว" ในตัวอย่างข้อ ข. เป็นนามที่ทรงกริยาซึ่งสัมพันธ์กับกริยาแสดง
การเปลี่ยนแปลง คือ "ตก"

"กลัว" ในตัวอย่างข้อ ค. เป็นนามที่รับกริยาซึ่งสัมพันธ์กับกริยาแสดง
ทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลง คือ "บค"

กริยาแสดงสภาพ จะปรากฏกับนามที่ทรง-รับกริยา

ข้อสังเกต กริยาแสดงสภาพ จะสามารถตอบคำถามว่านามที่ทรง-รับกริยานั้น เป็นอย่างไร

2.2.2 กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง หมายถึงกริยาที่แสดงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของนามที่ทรง-รับกริยา

ตัวอย่าง กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงในภาษาไทย เช่น

(8) กระจกแตก

(9) เลื่อหค

กริยา "แตก" ในตัวอย่าง (8) จะแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพของนามที่ทรง-รับกริยา คือ "กระจก"

กริยา "หค" ในตัวอย่าง (9) จะแสดงการเปลี่ยนแปลงขนาดของนามที่ทรง-รับกริยา คือ "เลื่อ"

กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง จะปรากฏกับนามที่ทรง-รับกริยา

ข้อสังเกต กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง จะสามารถตอบคำถามว่า เกิดอะไรขึ้นกับนามที่ทรง-รับกริยานั้น

2.2.3 กริยาแสดงอาการ หมายถึงกริยาที่แสดงอาการหรือการกระทำของนามที่เป็นนามที่ทำกริยา¹

¹นามที่ทำกริยาได้แก่นามซึ่งหมายถึงสิ่งมีชีวิตที่สามารถแสดงอาการได้ เช่น

ก. แดงหัวเราะ

ข. นิคชุกคิน

"แดง" ในตัวอย่างข้อ ก. เป็นนามที่ทำกริยาที่ปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการ คือ "หัวเราะ"

"นิค" ในตัวอย่างข้อ ข. เป็นนามที่ทำกริยาที่ปรากฏร่วมกับกริยาแสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลง คือ "ชุก"

ตัวอย่าง กริยาแสดงอาการในภาษาไทย เช่น

(10) เด็กยิ้ม

(11) นึกหัวเราะ

กริยา "ยิ้ม" ในตัวอย่าง (10) จะแสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "เด็ก"

กริยา "หัวเราะ" ในตัวอย่าง (11) จะแสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ

"นึก"

กริยาแสดงอาการ จะปรากฏกับนามที่ทำกริยา หรือนามที่ก่อให้เกิดกริยา¹

ข้อสังเกต กริยาแสดงอาการ จะสามารถตอบคำถามว่านามที่ทำกริยานั้นทำ

อะไร

2.2.4. กริยาแสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลง หมายถึงกริยาที่แสดงอาการของนามที่ทำกริยาและในขณะเดียวกันจะเปลี่ยนแปลงสภาพของนามที่ทรง-รับกริยาค้วย กริยาชนิดนี้จะมีลักษณะผสม คือ มีทั้งลักษณะของกริยาแสดงอาการและลักษณะของกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่าง กริยาแสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลงในภาษาไทย เช่น

(12) มากินหญ้า

(13) จี๊วทอกไซ

(14) ความรอนละลายน้ำตา

กริยา "กิน" ในตัวอย่าง (12) จะแสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "มา"
และในขณะเดียวกันก็แสดงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของนามที่ทรง-รับกริยา คือ "หญ้า"

¹นามที่ก่อให้เกิดกริยา ได้แก่ นามที่หมายถึงนามที่ทำกริยา ซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิต แต่มีพลังในการที่จะแสดงอาการได้ เช่น กระแสน้ำทะเลลายเขื่อน

"กระแสน้ำ" ในตัวอย่างนี้เป็นสิ่งไม่มีชีวิต แต่มีพลังของตนพอที่จะแสดงอาการได้

กริยา "ทอด" ในตัวอย่าง (13) จะแสดงอาการ-ซึ่งนามที่ทำกริยา คือ "จิว" และในขณะที่เดียวกันก็แสดงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของนามที่ทรง-รับกริยา คือ "ไข่"

กริยา "ละลาย" ในตัวอย่าง (14) จะแสดงอาการของนามที่ก่อให้เกิดกริยา คือ "ความร้อน" และในขณะที่เดียวกันก็แสดงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของนามที่ทรง-รับกริยา คือ "น้ำตาล"

กริยาแสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลงจะปรากฏร่วมกับนามที่ทำกริยาหน่วยหนึ่ง และกับนามที่ทรง-รับกริยาอีกหน่วยหนึ่ง

2.2.5 กริยาแสดงสภาวะรอบตัว แบ่งออกเป็น

2.2.5.1 กริยาแสดงสภาพของสภาวะรอบตัว หมายถึงกริยาที่แสดงสภาพของสภาวะรอบตัว โดยไม่มีนามปรากฏร่วมด้วย ประโยคซึ่งมีกริยาที่แสดงสภาพของสภาวะรอบตัว จะแสดงความหมายเฉพาะภาคแสดงเท่านั้น เช่น "It's late". "It's hot". ในภาษาอังกฤษ ส่วนในภาษาไทยอาจกล่าวได้ว่าลักษณะเช่นนี้ไม่ใช่กริยาที่แสดงสภาวะรอบตัว แต่เป็นการละนาม เช่น "สายแล้ว" และ "อมอ้าวจริง" "สายแล้ว" อาจจะละนาม "เวลา" ส่วน "อมอ้าวจริง" อาจจะละนาม "อากาศ"

2.2.5.2 กริยาแสดงอาการของสภาวะรอบตัว หมายถึงกริยาที่แสดงอาการของสภาวะรอบตัว โดยไม่มีนามปรากฏร่วมด้วย ประโยคซึ่งมีกริยาแสดงอาการของสภาวะรอบตัวจะแสดงความหมายเฉพาะภาคแสดงเท่านั้น เช่น It's raining. It's snowing. ในภาษาอังกฤษ ส่วนในภาษาไทย ลักษณะเช่นนี้จะเป็นประโยค

สรุปได้ว่าในภาษาไทย กริยาอาจแบ่งได้เป็น 4 ชนิดใหญ่ ๆ คือ กริยาแสดงสภาพ กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง กริยาแสดงอาการ และกริยาที่แสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลง อาจกล่าวได้ว่าในภาษาไทยไม่มีกริยาที่มีลักษณะเป็นกริยาแสดงสภาวะรอบตัว

กริยาทั้ง 4 ชนิด คือ กริยาแสดงสภาพ กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง กริยาแสดงอาการ และกริยาแสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลงนี้อาจจะแบ่งย่อยตามลักษณะเฉพาะทางความหมายออกไปได้อีก ดังนี้

2.2.1 กริยาแสดงสภาพ อาจจะไม่แยกย่อยออกเป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1.1 แสดงประสบการณ์

ตัวอย่าง กริยาแสดงสภาพซึ่งแสดงประสบการณ์ เช่น

(15) แดงทองการกาแพ

(16) พอชอบผักคะน้า

กริยา "ต้องการ" ในตัวอย่าง (15) จะแสดงความรู้สึกซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ของนามที่มีประสบการณ์¹ คือ "แดง"

กริยา "ชอบ" ในตัวอย่าง (16) จะแสดงความรู้สึกซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ของนามที่มีประสบการณ์ คือ "พอ"

2.2.1.2 แสดงผลประโยชน์

ตัวอย่าง กริยาแสดงสภาพซึ่งแสดงผลประโยชน์ เช่น

(17) คอยมีเงิน

(18) นิดไคตัว

กริยา "มี" ในตัวอย่าง (17) จะแสดงผลประโยชน์ของนามที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ คือ "คอย"

กริยา "ไค" ในตัวอย่าง (18) จะแสดงผลประโยชน์ของนามที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ คือ "นิด"

2.2.1.3 กริยาที่มีนามมาเสริมให้สมบูรณ์

ตัวอย่าง กริยาแสดงสภาพซึ่งเป็นกริยาที่มีนามมาเสริมให้สมบูรณ์

เช่น

¹นามที่มีประสบการณ์ ได้แก่ นามซึ่งหมายถึงสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึก ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แดง ในตัวอย่างข้อ (15) และ "พอ" ในตัวอย่างข้อ (16) ข้างบนนี้ นามทั้ง 2 หน่วยนี้ไม่ใช่ชื่อที่ทำกริยา เป็นแต่เพียงนามที่มีความรู้สึก "ต้องการ" และ "ชอบ" ตามลำดับเท่านั้น

(19) ขอยลิก 500 เมตร

(20) กระเป๋าทหนัก 5 กิโล

กริยา "ลิก" ในตัวอย่าง (19) ต้องการนามที่เสริมให้สมบูรณ์¹ คือ "500 เมตร" มาช่วยทำให้ความหมายในประโยคสมบูรณ์ขึ้น

กริยา "หนัก" ในตัวอย่าง (20) ต้องการนามที่เสริมให้สมบูรณ์ คือ "5 กิโล" มาช่วยทำให้ความหมายในประโยคสมบูรณ์ขึ้น

2.2.1.4 แสดงสถานที่

ตัวอย่าง กริยาแสดงสภาพซึ่งแสดงสถานที่ เช่น

(21) ปากกาอยู่ในลิ้นชัก

(22) หนังสืออยู่บนโต๊ะ

กริยา "อยู่-ใน"³ ในตัวอย่าง (21) จะระบุว่ามีนามที่บอกสถานที่² คือ "ลิ้นชัก" ตามมา

กริยา "อยู่-บน" ในตัวอย่าง (22) จะระบุว่ามีนามที่บอกสถานที่ คือ "โต๊ะ" ตามมา

2.2.2 กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง อาจจะมีแง่มุมย่อยออกเป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้

¹นามที่เสริมให้สมบูรณ์ ได้แก่ นามที่ช่วยทำให้ความหมายของกริยาสมบูรณ์ หรือช่วยทำให้ความหมายของกริยาแคบเข้า โดยที่นามนั้นไม่ใช่ นามที่ทรง-รับกริยา เช่น "500 เมตร" ในตัวอย่างข้อ (19) ข้างบนนี้ช่วยทำให้ความหมายของกริยา "ลิก" สมบูรณ์ และ " 5 กิโล" ในตัวอย่างข้อ (20) ข้างบนนี้ ทำให้ความหมายของกริยา "หนัก" สมบูรณ์

²นามที่บอกสถานที่ ได้แก่ นามที่บอกเกี่ยวกับสถานที่ เช่น "ลิ้นชัก" ในตัวอย่างข้อ (21) และ "โต๊ะ" ในตัวอย่างข้อ (22) ข้างบนนี้

³"ใน" และ "บน" ตามความเห็นของผม ให้ถือว่ารวมอยู่ในกริยาค่วย

2.2.2.1 แสดงประสบการณ์

ตัวอย่าง กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงซึ่งแสดงประสบการณ์ เช่น

(23) แดงเห็นนก

(24) นิคารู้สึกหนาว

กริยา "เห็น" ในตัวอย่าง (23) จะแสดงสภาพของการสัมผัสทางตาที่เปลี่ยนแปลงไป คือจากการไม่เห็นมาเป็นเห็น ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ของนามที่มีประสบการณ์¹ คือ "แดง"

กริยา "รู้สึก" ในตัวอย่าง (24) จะแสดงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของความรู้สึก ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ของนามที่มีประสบการณ์คือ "นิค"

2.2.2.2 แสดงผลประโยชน์

ตัวอย่าง กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงซึ่งแสดงผลประโยชน์ เช่น

(25) แดงเจอตัว

(26) นิคได้กระเป๋าคืนแล้ว

กริยา "เจอ" ในตัวอย่าง (25) จะแสดงการได้รับประโยชน์ของนามที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประโยชน์ คือ "แดง"

กริยา "ได้-คืน" ในตัวอย่าง (26) จะแสดงการได้รับประโยชน์ของนามที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประโยชน์ คือ "นิค"

2.2.2.3 แสดงสถานที่

ตัวอย่าง กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงซึ่งแสดงสถานที่ เช่น

(27) เรือจมในคลอง

(28) เครื่องบินตกในทะเล

¹ดูคำอธิบายเรื่องนามที่มีประสบการณ์ในเชิงอรรถ หน้า 23.

กริยา "จม" ในตัวอย่าง (27) จะแสดงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านการเปลี่ยนสถานที่ของนามที่ทรง-รับกริยา คือ "เรือ" และบอกว่าจะต้องมีสถานที่ที่กริยานี้เกิดขึ้น ในที่นี้สถานที่คือ "คลอง"

กริยา "ตก" ในตัวอย่าง (28) จะแสดงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านการเปลี่ยนสถานที่ของนามที่ทรง-รับกริยา คือ "เครื่องบิน" และบอกว่าจะต้องมีสถานที่ที่กริยานี้เกิดขึ้น ในที่นี้สถานที่คือ "ทะเล"

2.2.3 กริยาแสดงอาการ อาจจะแบ่งย่อยออกเป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้

2.2.3.1 กริยาที่มีนามมาเสริมให้สมบูรณ์

ตัวอย่าง กริยาแสดงอาการ ซึ่งเป็นกริยาที่มีนามมาเสริมให้สมบูรณ์ เช่น

(29) นึกอ่านหนังสือ

(30) สมศักดิ์เล่นฟุตบอล

กริยา "อ่าน" ในตัวอย่าง (29) แสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "นึกและต้องการนามที่เสริมให้สมบูรณ์" คือ "หนังสือ" มาช่วยทำให้ความหมายในประโยคสมบูรณ์ขึ้น

กริยา "เล่น" ในตัวอย่าง (30) แสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "สมศักดิ์" และต้องการนามที่ให้ความสมบูรณ์ คือ "ฟุตบอล" มาช่วยทำให้ความหมายในประโยคสมบูรณ์ขึ้น

2.2.3.2 แสดงสถานที่

ตัวอย่าง กริยาแสดงอาการซึ่งแสดงสถานที่ เช่น

(31) เด็กคลานใต้โต๊ะ

(32) น้องเดินในสวน

กริยา "คลานใต้" ในตัวอย่าง (31) แสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "เด็ก" และบอกว่าจะต้องมีสถานที่ที่กริยานี้เกิดขึ้น ในที่นี้สถานที่คือ "โต๊ะ"

¹ ดูคำอธิบายเรื่องนามที่เสริมให้สมบูรณ์ในเชิงอรรถ หน้า 24.

กริยา "เดินใน" ในตัวอย่าง (32) แสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "น้อง" และบอกว่าจะต้องมีสถานที่ที่กริยานี้เกิดขึ้น ในที่นี้สถานที่ คือ "สวน"

2.2.4 กริยาแสดงทั้งอาการและแสดงการเปลี่ยนแปลง อาจจะแบ่งย่อยออกเป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้

2.2.4.1 แสดงผลประโยชน์

ตัวอย่าง กริยาแสดงทั้งอาการและแสดงการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแสดงผลประโยชน์ เช่น

(33) พ่อซื้อรถยนต์ให้ฉัน

(34) แม่ให้ขนมแฉ่ง

กริยา "ซื้อ-ให้" ในตัวอย่าง (33) จะแสดงผลประโยชน์ของนามที่เกี่ยวข้องเนื่องกับประโยชน์ คือ "ฉัน"

กริยา "ให้" ในตัวอย่าง (34) จะแสดงผลประโยชน์ของนามที่เกี่ยวข้องเนื่องกับประโยชน์ คือ "แฉ่ง"

2.2.4.2 แสดงสถานที่

ตัวอย่าง กริยาแสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแสดงสถานที่ เช่น

(35) เด็กขว้างก้อนหินไปที่ประตู

(36) คุณโยนไม้ลงในบ่อ

กริยา "ขว้างไปที่" ในตัวอย่าง (35) แสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "เด็ก" แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานที่ของนามที่ทรง-รับกริยา คือ "ก้อนหิน" และบอกว่าจะต้องมีสถานที่ที่กริยานี้ไปสู่ ในที่นี้สถานที่ที่กริยานี้ไปสู่ คือ "ประตู"

กริยา "โยนลงใน" ในตัวอย่าง (36) แสดงอาการของนามที่ทำกริยา คือ "คุณ" แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานที่ของนามที่ทรง-รับกริยา คือ "ไม้" และบอกว่าจะต้องมีสถานที่ที่กริยานี้ไปสู่ ในที่นี้สถานที่ที่กริยานี้ไปสู่คือ "บ่อ"

กล่าวโดยสรุป การแบ่งประเภทของกริยาตามทฤษฎีของเซฟ มีดังนี้

กริยาแสดงสภาพ

— →

แสดงประสบการณ์
แสดงผลประโยชน์
มีนามมาเสริมให้สมบูรณ์
แสดงสถานที่

หมายความว่า กริยาแสดงสภาพ อาจจะถูกแยกย่อยได้เป็น 4 ชนิด คือ
แสดงประสบการณ์ แสดงผลประโยชน์ มีนามมาเสริมให้สมบูรณ์และแสดงสถานที่

กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง

— →

แสดงประสบการณ์
แสดงผลประโยชน์
แสดงสถานที่

หมายความว่า กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง อาจจะถูกแยกย่อยได้เป็น
3 ชนิด คือ แสดงประสบการณ์ แสดงผลประโยชน์ และแสดงสถานที่

กริยาแสดงอาการ

— →

มีนามมาเสริมให้สมบูรณ์
แสดงสถานที่

หมายความว่า กริยาแสดงอาการ อาจจะถูกแยกย่อยได้เป็น 2 ชนิด คือ
มีนามมาเสริมให้สมบูรณ์ และแสดงสถานที่

กริยาแสดงทั้งอาการ

และการเปลี่ยนแปลง

— →

แสดงผลประโยชน์
แสดงสถานที่

หมายความว่า กริยาแสดงทั้งอาการและการเปลี่ยนแปลง อาจจะถูกแยก
ย่อยได้เป็น 2 ชนิด คือ แสดงผลประโยชน์ และแสดงสถานที่